

NVSC primena svarbiausius žingsnius mokykloje nustačius COVID-19 atvejį

Kaip elgtis mokykloje patvirtinus koronaviruso infekcijos (COVID-19 ligos) atvejį ar nustačius, jog vaikas ar darbuotojas turėjo didelės rizikos sąlytį su sergančiuoju – svarbiausi klausimai, į kuriuos atsakymus būtina pasikartoti tam, kad infekcijos išplitimo rizika mokyklų bendruomenėse būtų kuo mažesnė.

Pasak Nacionalinio visuomenės sveikatos centro (NVSC) gydytojos epidemiologės Daivos Razmuvienės, visų – tiek švietimo bendruomenės, tėvų, tiek visuomenės sveikatos specialistų – tikslas vienas ir tas pats – kad vaikai būtų mokomi klasėse.

„Privalome dėti visas įmanomas pastangas, kad vaikai, sugrįžę į klases, jose ir pasiliktų ne mėnesį ir ne du. Tai tikrai įmanoma, tik, neabejotinai, reikia visų susitelkimo ir dėmesingumo. Visų pirma – pasiskiepyti ir suaugusiems, ir vaikams nuo 12-likos metų, kurie dar to nepadarė, taip pat neužmiršti prevencijos priemonių, sekti savo ir šeimos narių sveikatos būklę“, – sako D. Razmuvienė.

Epidemiologai primena atsakymus į dažniausiai iškylančius klausimus, kai COVID-19 liga patvirtinama vaikui.

Atsakymai tėvams

Ką daryti tėvams, kurių vaikui patvirtinta COVID-19?

Apie tai, jog vaikui diagnozuota COVID-19 liga vaiko tėvai visų pirma turėtų informuoti ugdymo įstaigą, kurią vaikas lanko, taip pat susisiekti su šeimos gydytoju.

Kas atliks epidemiologinį tyrimą ir nustatys sąlytį turėjusius žmones?

Užsikrėtusio vaiko apklausą, t. y. epidemiologinį tyrimą, atliks mokykloje dirbantis visuomenės sveikatos specialistas. Šis specialistas susisieks su užsikrėtusiu vaiku ar jo tėvais ir išsiaiškins užsikrėtimo aplinkybes, nustatys, ar yra kitų susijusių užsikrėtimo koronavirusine infekcija atvejų, taip pat – ir kas su užsikrėtusiuoju turėjo didelės rizikos sąlytį bei atliks veiksmus, kad sąlytį turėjusieji būtų informuoti apie jiems privalomą izoliaciją.

Ar tėvams ir kitiems kartu gyvenantiems izoliuotis?

Tėvai, sužinoję, jog vaikui patvirtinta COVID-19 liga, turi izoliuotis 14-liką dieną, skaičiuojant nuo paskutinės sąlyčio su užsikrėtusiuoju dienos. Taip pat izoliuotis turi ir kiti namuose gyvenantys šeimos nariai, su kuriais užsikrėtęs vaikas bendravo.

Tuo atveju, jei vienas iš tėvų turi prižiūrėti užsikrėtusį vaiką, izoliacijos terminas skaičiuojamas kitaip. Kai vienas iš tėvų (tėtis, mama, globėjas ar kitas asmuo, kuris rūpinasi vaiku) gyvena kartu vienoje patalpoje su užsikrėtusiuoju, izoliacija tokiam asmeniui pradedama skaičiuoti nuo dienos, kai vertinama, jog baigiasi užkrečiamasis vaiko periodas. Paskutiniu kontaktu laikoma 10-ta ligos diena, kuri, vertinama, teoriškai yra paskutinė užkrečiamąjo periodo diena. Dėl to tokiu atveju vienam iš tėvų izoliacija bus skaičiuojama pagal formulę 10 dienų plus 13 dienų imtinai.

Ar, jei tėvai ir kiti kartu gyvenantys yra paskiepyti ar persirgę, vis tiek reikia izoliuotis?

Dėl pilnai paskiepytų ar COVID-19 liga persirgusių sąlytį su sergančiuoju turėjusių asmenų izoliacijos sprendžiama individualiai. Izoliacija pilnai paskiepytiems gali būti netaikoma, jei sąlyčio metu jau buvo praėję daugiau nei 14-liką dieną nuo pilno vakcinavimo, arba persirgusiems, jei nuo

teigiamo PGR ar antigeno testo praėjo mažiau nei 210 dienų, arba turintiems per pastarąsias 60 dienų atlikto kiekybinio arba pusiau kiekybinio antikūnų testo teigiamą atsakymą.

Ar sąlytį turėjusiam izoliacijos terminas gali būti trumpinimas?

Izoliavimo terminas gali būti trumpinamas iki 10 dienų, ne anksčiau kaip 7 izoliavimo dieną atlikus PGR tyrimą ir gavus neigiamą rezultatą, jei nepasireiškia ūmios viršutinių kvėpavimo takų infekcijos simptomai. Prašymą sutrumpinti izoliaciją reikia teikti [internetu ČIA](#).

Kiek vaikas, kuriam patvirtinta COVID-19 liga, turės izoliuotis?

Vaikui, kuriam diagnozuota COVID-19 liga, izoliavimosi trukmę nustatys šeimos gydytojas, t. y. jis patvirtina, kada vaikas laikomas pasveikusi. Įprastai – sergant lengva COVID-19 ligos forma – vaikas laikomas pasveikusiu praėjus 10-čiai dienų nuo simptomų atsiradimo, jei išnyksta ligos simptomai, sergant besimptomė forma – praėjus 10-čiai dienų nuo ėminio paėmimo dienos. Tačiau kiekvienas atvejis individualus, dėl kurio ir sprendžia gydantis gydytojas, o ne NVSC ar visuomenės sveikatos biurų specialistai.

Atsakymai mokyklų bendruomenėms

Ką daryti mokyklos bendruomenei – mokytojams, bendraklasiams, jų tėvams?

Vaiko tėvams informavus apie tai, kad susirgo mokinys, mokykloje dirbantis visuomenės sveikatos specialistas turės įvertinti, kurie vaikai ir mokytojai turėjo didelės rizikos sąlytį, sudaryti tokių asmenų sąrašus, nurodant sąlytį vardus, pavardes, kontaktinius telefono numerius (vaikų arba tėvų, jei vaikai yra jaunesnio amžiaus).

Pagal pateiktą informaciją vaikams ir mokytojams, turėjusiems didelės rizikos sąlytį, bus paskirta izoliacija, apie tai jie bus informuoti trumposiomis SMS žinutėmis tais telefono numeriais, kurie bus nurodyti sąrašuose. Šiose žinutėse didelės rizikos sąlytį turėjusieji ras anketą, kurią reikės užpildyti, pažymėti, ar sutinka atlikti testą dėl COVID-19 ligos ir kt. Svarbu – jei anketą pildo tėvai, nurodomi vaiko duomenys.

Kaip bus vertinama rizika?

Didelės rizikos sąlyčiu laikoma, jei su užsikrėtusiuoju bendrauta ilgiau kaip 15 min. mažesniu nei 2 metrų atstumu, turėtas tiesioginis sąlytis su jo kūno skysčiais arba tiesioginis fizinis sąlytis (pvz., rankos spaudimas).

Dienos, kada asmuo yra pavojingas (t. y. platina virusą) ir kuriomis sąlytis gali būti laikomas didelės rizikos, skaičiuojamos taip: jeigu asmuo jaučia simptomus – 72 val. iki simptomų atsiradimo pradžios ir 10 dienų po simptomų atsiradimo pradžios; jeigu neturi simptomų – 72 val. iki tepinėlio, kuris buvo teigiamas, paėmimo dienos ir 10 dienų po tepinėlio paėmimo.

Kokia izoliacijos trukmė mokytojams ir bendraklasiams?

Sąlytį su užsikrėtusiuoju COVID-19 turėjusiems taikoma 14 dienų izoliacija, skaičiuojant nuo paskutinės sąlyčio dienos (įskaitant).

Ar tokiu atveju, jei mokytojas, vaikas yra paskiepytas ar persirgęs taip pat bus izoliuojamas?

Dėl pilnai paskiepytų ar COVID liga persirgusių sąlytį su sergančiuoju turėjusių asmenų izoliacijos sprendžiama individualiai. Izoliacija pilnai paskiepytiems gali būti netaikoma, jei sąlyčio metu jau buvo praėję daugiau nei 14-dienų nuo pilno vakcinavimo, arba persirgusiems, jei nuo teigiamo PGR ar antigeno testo praėjo mažiau nei 210 dienų, arba turintiems per pastarąsias 60 dienų atlikto kiekybinio arba pusiau kiekybinio antikūnų testo teigiamą atsakymą.

Ar sąlytį turėjusiam izoliacijos terminas gali būti trumpinimas?

Izoliavimo terminas gali būti trumpinamas iki 10 dienų, ne anksčiau kaip 7 izoliavimo dienų atlikus PGR tyrimą ir gavus neigiamą rezultatą, jei nepasireiškia ūmios viršutinių kvėpavimo takų infekcijos simptomai. Prašymą sutrumpinti izoliaciją reikia teikti [internetu ČIA](#).

Ar tėvai, kurių vaikas yra izoliacijoje dėl sąlyčio su užsikrėtusiuoju, taip pat kiti šeimos nariai turi izoliuotis?

Šiuo atveju tėvai yra vadinamasis kontakto kontaktas. Tai reiškia, kad jie neturėjo sąlyčio su COVID-19 užsikrėtusiuoju arba, kitaip sakant, infekcijos šaltiniu, todėl izoliuotis jiems nereikia.

Kaip elgtis, jei vienas vaikas iš vienos šeimos ugdymo įstaigoje turėjo didelės rizikos sąlytį ir turi brolių ar seserų, kurie lanko tą pačią ugdymo įstaigą?

Šiuo atveju broliai ar seserys yra vadinamasis kontakto kontaktas. Tad tiesioginį sąlytį su užsikrėtusiuoju turėjęs vaikas turi izoliuotis, o jo broliai, seserys gali eiti į ugdymo įstaigą.

Ar reikia dezinfekuoti patalpas?

Mokykloje nustačius COVID-19 atvejį, patalpas būtina dezinfekuoti, vadovaujantis SAM rekomendacijomis, kurias galima [rasti ČIA](#).

Kaip mokysis vaikai, jei klasėje yra užsikrėtęs, kiti vaikai – izoliacijoje?

Kiekvienos mokyklos administracija, atsižvelgus į situaciją, sprendžia, kaip kiekvienu konkrečiu atveju geriausia organizuoti ugdymo procesą.

Testavimasis kaupinių metodu ir greitaisiais antigeno testais

Kaip elgtis, jeigu, testuojant kaupinių metodu, gaunamas teigiamas atsakymas.?

- atliekami PGR tyrimai kiekvienam vaikui iš teigiamo kaupinio;
- izoliuojasi visi vaikai, dalyvavę šio kaupinio tyrime, ir jų tėvai, kol bus gauti PGR tyrimo rezultatai;
- izoliuojami visi klasės vaikai, tuo metu lankę mokyklą, kol bus gauti PGR tyrimo rezultatai;

Gavus PGR tyrimo rezultatus:

- jeigu visų rezultatai neigiami, izoliacija nutraukiama visiems;
- jeigu bent vieno iš kaupinio vaiko PGR tyrimo rezultatas teigiamas – izoliacijoje lieka: vaikas, kurio rezultatas yra teigiamas, jo tėvai ir visi klasės vaikai, tuo metu lankę mokyklą, nes jie turėjo sąlytį su sergančiuoju.
- Izoliacija nutraukiama: vaikų (iš teigiamo kaupinio), kurių individualių PGR tyrimų atsakymai yra neigiami, tėvams (nes jie šiuo atveju tampa kontakto kontaktu, kuriam izoliacija netaikoma).

Kaip elgtis, jeigu, testuojantis greitaisiais antigenų testais, gaunamas teigiamas atsakymas?

Toks asmuo yra izoliuojamas, izoliuojami ir didelės rizikos sąlytį su juo turėję asmenys.

Žmogus, kurio atlikto greitojo antigeno testo rezultatas yra teigiamas, registruojasi tyrimui PGR metodu.

Jei po teigiamo antigeno testo atliekamas patvirtinamasis PGR tyrimas (užtikrinant, kad ėminio paėmimas atliekamas per 48 val. nuo antigeno testo rezultato gavimo), gavus neigiamą PGR tyrimo atsakymą izoliacija nutraukiama tiek tyrimą atlikusiam asmeniui, tiek sąlytį su juo turėjusiems asmenims.

Kiti aktualūs klausimai

Ar reikia matuoti mokinių kūno temperatūrą?

Nėra prievolės matuoti mokinių kūno temperatūrą, tačiau turi būti sudarytos sąlygos mokiniams, matuoti(s) kūno temperatūrą tik atvykus į švietimo įstaigą. Atkreipiame dėmesį, kad mokinių sveikatos būklė turi būti nuolat stebima. Mokinys, kuriam ugdymo proceso metu pasireiškia ūmių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų požymiai (pvz., karščiavimas (37,3 °C ir daugiau), kosulys, pasunkėjęs kvėpavimas ir pan.) turi būti nedelsiant atskirtas nuo kitų mokinių, o apie mokinio sveikatos būklę informuoti jo tėvai (globėjai, rūpintojai). Mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) atvykus pasiimti mokinio rekomenduoti kreiptis konsultacijai į mokinio šeimos gydytoją dėl tolimesnių veiksmų.

Ar reikia matuoti darbuotojų kūno temperatūrą?

Nėra prievolės matuoti darbuotojų kūno temperatūrą, tačiau turi būti sudarytos sąlygos darbuotojams matuoti(s) kūno temperatūrą tik atvykus į švietimo įstaigą. Atkreipiame dėmesį, kad darbuotojų sveikatos būklė turi būti nuolat stebima. Darbuotojas, kuriam darbo metu pasireiškia ūmių viršutinių kvėpavimo takų infekcijų požymiai (pvz., karščiavimas (37,3 °C ir daugiau), kosulys, pasunkėjęs kvėpavimas ir pan.), turi nedelsiant apleisti švietimo įstaigos patalpas. Darbuotojui rekomenduojama kreiptis konsultacijai į savo šeimos gydytoją.

Kokie yra ploto reikalavimai klasėse?

Plotas vienam mokiniui klasėje nėra reglamentuojamas, tačiau vienos klasės (grupės, srauto) mokiniams ugdymo veiklos, kurioms nereikia specializuotų patalpų, visą dieną organizuojamos toje pačioje mokymo patalpoje (jei yra poreikis, skirtingi mokytojai turėtų atvykti į klasei (grupei) priskirtą patalpą, o ne mokiniai vykti pas mokytoją).

Kokio atstumo turi laikytis pradinukai klasėse?

Atstumas tarp klasės mokinių nėra reglamentuojamas.

Ar galima organizuoti konsultacijas mokiniams, kurie mokosi skirtingose klasėse?

Švietimo pagalbos specialistų konsultacijos turi būti teikiamos individualiai ar vienu metu dirbama tik su tos pačios klasės (grupės, srauto) mokiniais. Po kiekvienos konsultacijos patalpos turi būti išvėdinamos ir nuvalomi dažnai liečiami paviršiai, naudotos priemonės.

Kaip rekomenduojama valyti, dezinfekuoti vaikų naudojamas lavinimo priemones?

Dalijimasis ugdymo priemonėmis turi būti ribojamas, jei mokymo priemone, inventoriu naudojami daugiau kaip vienas mokinys, jos turi būti išvalomos ir dezinfekuojamos po kiekvieno panaudojimo.

Kaip turi būti organizuojamas vaikų maitinimas?

Pertraukų, kurių metu mokiniai maitinami, laikas turi būti sureguliuotas taip, kad būtų užtikrintas klasės (grupės, srauto) izoliacijos principo taikymas. Maitinimas švediško stalo principu, kai maistą įsideda patys mokiniai, neturi būti organizuojamas. Po kiekvienos klasės (grupės, srauto) valgymo salė turi būti išvėdinama ir išvaloma.

Kaip turi būti organizuojamas prailgintos grupės darbas? Ar gali lankyti pailgintą dienos grupę mokiniai iš skirtingų klasių?

Pailgintos dienos grupės veikloje leidžiama dalyvauti tos pačios programos skirtingų klasių mokiniams (pvz., 2–4 klasių ir t. t.), jei yra užtikrinamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo 2021 m. kovo 5 d. sprendimu Nr. V-465 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo organizavimo būtinų sąlygų“ nustatytų reikalavimų vykdymas.

Kaip kasdien turėtų būti atliekamas patalpų valymas?

Dažnai liečiami paviršiai (durų rankenos, durų rėmai, stalų paviršiai, kėdžių atramos, laiptinės turėklai, elektros jungikliai ir kt.) turi būti valomi paviršiams valyti skirtu valikliu ne rečiau kaip 2 kartus per dieną. Kitas aplinkos valymas turi būti atliekamas atsižvelgiant į Sveikatos apsaugos ministerijos parengtas rekomendacijas patalpų valymui COVID-19 pandemijos metu. Jas galite rasti [ČIA](#).

Jei organizuojant veiklą naudojamos bendros patalpos (specializuoti kabinetai, salės ir pan.), po kiekvienos pamokos jos turi išvalomos.

Kaip geriausia vėdinti klases?

Paprasčiausia priemonė – natūralus vėdinimas (patalpų, kuriose būna vaikai ir suaugusieji, vėdinimas atidarius langus ir duris). Vėdinimo trukmė priklauso nuo įvairių faktorių (patalpų ploto, oro sąlygų, varstomų langų išdėstymo klasėje, jų ploto). Rekomenduojama patalpas vėdinti bent 10 – 15 minučių. Jei vėdinama sudarant skersvėjų (atidaromi priešingose pusėse esantys langai ir (ar) durys) tuomet galima vėdinti trumpiau, jei skervėjis nesudaromas – vėdinimo trukmė turėtų būti ilgesnė.

Ar patalpų dezinfekcijai galima naudoti UV lempas, ozoną?

Nėra pakankamai duomenų apie ozono ir UV lempų tinkamumą mokyklos patalpų dezinfekcijai COVID-19 ligos atveju. Atkreipiame dėmesį, kad aplinkos valymas turi būti atliekamas atsižvelgiant į Sveikatos apsaugos ministerijos parengtas rekomendacijas patalpų valymui COVID-19 pandemijos metu. [Jas galite rasti ČIA](#).

Ar mokyklų pandemijos metu gali būti naudojamas rankų džiovintuvas ar turėtų būti tik popieriniai rankšluosčiai?

Švietimo įstaigoje turi būti sudarytos tinkamos sąlygos mokinių ir darbuotojų rankų higienai (praustuvėse tiekiamas šiltas ir šaltas vanduo, prie praustuvių patiekama skysto muilo, vienkartiniai rankšluosčiai).

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro informacija